

категорією надбудови і обумовлена економічним розвитком держави. У зв'язку із цим державні інституції, формуючи бюджетну, фінансову політику, зобов'язані враховувати глобальні тенденції соціально-економічного розвитку, конкретний етап розвитку суспільства та дотримуватися комплексного підходу до розроблення і реалізації заходів бюджетного процесу.

Тенденції у світовій спільноті спонукають до домінуючої ролі прогресивної державної політики у забезпеченні бюджетної безпеки. Бюджетна політика в Україні має базуватись на імплементації кращого досвіду розвинених країн щодо зміцнення фінансової основи державного бюджету, посилення відповідальності учасників бюджетного процесу, підвищення рівня прозорості на всіх стадіях бюджетного процесу, розвитку середньострокового бюджетного планування й програмно-цілового методу, що можуть стати дієвим напрямом підвищення ефективності діяльності учасників бюджетного процесу в Україні та сприятиме підвищенню рівня бюджетної безпеки держави.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бюджетна система: підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С.28.
2. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Онищенко С.В. Засади формування ефективної державної політики, орієнтованої на забезпечення бюджетної безпеки // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – вип. 2(167). – с. 81-85.
4. Про основні напрями бюджетної політики на 2017 рік: Проект постанови Верховної Ради України від 13.07.2016 р. № 4971 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59706
5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
6. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Інституту соціально-економічних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ises.org.ua/>
8. Саати Т. Принятие решений при зависимостях и обратных связях. Аналитические сети. М.: ЛКИ, 2008 – 360 с.
9. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті (теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів) / Володимир Леонідович Андрущенко. – Львів: Камінь, 2000. – 303 с.

УДК 336.22

Простебі Л.І.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПРАГМАТИЗМ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

У науковій статті розглянуто теоретичні та практичні аспекти видаткової частини місцевих бюджетів. Розкрито сутність видатків місцевих бюджетів та їх соціально-економічне значення. Здійснено аналіз видаткової частини місцевих бюджетів Чернівецької області за 2014-2016 роки. Зазначено, що залучення позикових ресурсів дозволить органам місцевої влади перейти до цільового планування витрат.

Ключові слова: місцеві бюджети, децентралізація, видатки місцевих бюджетів, бюджетні ресурси.

Простебі Л.І. ПРАГМАТИЗМ И СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ РАСХОДОВ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ

В научной статье рассмотрены теоретические и практические аспекты расходной части местных бюджетов. Раскрыта сущность расходов местных бюджетов и их социально-экономическое значение. Осуществлен анализ расходной части местных бюджетов Черновицкой области за 2014-2016 годы. Указано, что привлечение заемных ресурсов позволит органам местной власти перейти к целевому планированию расходов.

Ключевые слова: местные бюджеты, децентрализация, расходы местных бюджетов, бюджетные ресурсы.

Prostebi L.I. PRAGMATISM AND SOCIO-ECONOMIC IMPORTANCE OF LOCAL BUDGET EXPENDITURES

In the scientific article the theoretical and practical aspects of the expenditure part of local budgets. The essence of local spending and their socio-economic importance. The analysis of expenditures of local budgets in Chernivtsi region in 2014-2016 years. Indicated that borrowing resources will enable local authorities to move to the target cost planning.

Keywords: local budgets, decentralization, local budget expenditures, budget resources.

Постановка проблеми. На даний час в Україні важливого значення набуває комплексне теоретичне і практичне дослідження видаткової частини місцевих бюджетів. Все це зумовлене необхідністю розширення та зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування, вирішення низки проблем, пов'язаних з удосконаленням методів використання фінансових ресурсів адміністративно – територіальних утворень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню видаткової частини місцевих бюджетів присвятили свої праці такі вчені: Василик О. [1], Венгер В. [2], Дробот І. [3], Павлюк К. [1], Романенко О. [4], Сунцова О. [5], Тимошенко О. [6], Чугунов І. [7], та багато інших. В наукових доробках даних науковців розглядаються теоретичні засади формування видатків місцевих бюджетів у системі соціально-економічного розвитку.

Проте, на нашу думку, розгляд теоретичних та практичних аспектів видаткової частини місцевих бюджетів потребує подальших досліджень, в контексті децентралізаційних процесів.

Метою даної статті є дослідження сутності та соціально-економічного значення видатків місцевих бюджетів та аналіз видаткової частини місцевих бюджетів в контексті децентралізаційних процесів.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають фахівці, загальноприйнятим у вітчизняній та зарубіжній економічній літературі є визначення провідної ролі видатків бюджетів у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку суспільства [5], зокрема місцевих бюджетів, оскільки вони є точним відображенням завдань та функцій, що покладаються на місцеву владу.

О. Романенко [4] та В. Венгер [2] стверджують, що видатки місцевих бюджетів залежать від бюджетної політики, яка проводиться державою, та від децентралізації управління соціальною сферою.

О. Василюк і К. Павлюк підкреслюють, що «видатки місцевих бюджетів безпосередньо пов'язані з інтересами широких верств населення й суттєво впливають на загальні соціальні процеси в державі й, насамперед, на рівень добробуту населення, освіченості, забезпеченості медичними послугами, а також послугами в галузі культури, спорту, соціальної захищеності на випадок непередбачуваних обставин» [1].

І. Дробот визначає видатки місцевого бюджету як економічні відносини, які виникають у зв'язку з розподілом централізованих коштів, що перебувають у розпорядженні відповідних органів влади, та децентралізованих коштів, які є власністю місцевих органів влади. Також він стверджує, що видатки місцевого бюджету відіграють вирішальну роль у задоволенні потреб соціально-економічного розвитку країни [3].

Узагальнюючи вищезазначені визначення і праці науковців, які досліджували це питання можна дійти до висновку, що видатки місцевих бюджетів – це соціально-економічні відносини, які виникають між суб'єктами господарювання у зв'язку з фінансуванням власних і делегованих повноважень, з приводу розподілу та використання грошових фондів місцевого самоврядування, за цільовим і територіальним призначенням з метою розвитку адміністративно-територіальних одиниць та задоволення суспільних потреб. Оптимізація видатків місцевих бюджетів полягає у фінансуванні на місцевому рівні, спрямованому на забезпечення ефективності використання бюджетних коштів.

У видатках місцевих бюджетів виявляється державна й регіональна політика органів державної і місцевої влади й управління, від пріоритетів якої залежить стимулювання виробництва, фінансове забезпечення соціального захисту населення, розвиток освіти й охорони здоров'я, фізичної культури й спорту, розбудова економічної інфраструктури. Тому перелік видатків місцевих бюджетів, їх склад і

структура постійно змінюються залежно від конкретної соціально-економічної ситуації.

Важливою умовою посилення впливу видаткової частини бюджету на економічне зростання та соціальний розвиток суспільства є розробка та запровадження обґрунтованих методів визначення обсягів і структури видатків бюджету, запровадження дієвого механізму оптимізації бюджетних програм, удосконалення порядку використання бюджетних коштів. Сукупність досягнутих результативних показників, що відповідають основним цілям та завданням бюджетних призначень з урахуванням обсягу здійснених видатків бюджету, дієвості інституційних перетворень розвитку суспільного середовища становить економічну сутність ефективності бюджетних видатків як складової системи державного регулювання соціально-економічного розвитку країни [7, с. 219].

Склад видатків місцевих бюджетів є своєрідним індикатором пріоритетності тієї чи іншої функції держави, наявної компетенції органів місцевої влади. Відповідно, видатки місцевих бюджетів відображають направленість бюджетної політики на локальному рівні. Важливим питанням, в умовах поточної кризової ситуації в економіці та обмеженості фінансових ресурсів, є ефективне управління наявними бюджетними коштами та відповідно оптимізація їх структури.

Видатки місцевих бюджетів регулюють та стимулюють розвиток сфер економіки регіонів в територіально-галузевому аспекті та задоволенні потреб населення, а також відображають наслідки економічних і соціальних змін, які відбуваються у суспільстві.

Принцип ефективності та економічності витрачання бюджетних ресурсів полягає в досягненні визначених результатів за найменшого обсягу коштів або в досягненні найкращого результату за умови використання наявних бюджетних ресурсів. Тому в умовах економічної кризи та катастрофічної нестачі фінансових ресурсів підвищення результативності бюджетних видатків усіх рівнів є актуальним питанням.

Здійснено аналіз ефективності використання бюджетних ресурсів органами місцевої влади на основі фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації за 2014-2016 роки.

Спираючись на статистичні показники табл. 1. можемо стверджувати, що протягом досліджуваного періоду спостерігається недовиконання місцевих бюджетів Чернівецької області по видатках.

У відповідності до статистичної інформації у 2014 році план по виконанню видаткової частини загального фонду місцевих бюджетів області виконано на – 97,8% до затвердженого річного показника. Так, по даному фонду виконання склало 4272737,8 тис. грн., при запланованих показниках в обсязі 4370369,1 тис. грн. По спеціальному фонду в поточному році відсоток виконання складає 65,9.

Таблиця 1

Виконання видаткової частини місцевих бюджетів Чернівецької області за період з 2014 по 2016 роки¹, тис. грн.

Видатки	2014 р.			2015 р.			2016 р.		
	Уточ. план	Фактичні дані	% виконання	Уточ. план	Фактичні дані	% виконання	Уточ. план	Фактичні дані	% виконання
Загальний фонд	4370369,1	4272737,8	97,8	5322489,0	5156567,7	96,9	6393593,5	6244876,7	97,7
Спеціальний фонд	660909,4	435561,0	65,9	790877,5	722483,8	91,4	1517270,5	1102104,4	72,6
Всього	5031278,5	4708298,8	93,6	6113366,6	5879051,5	96,2	7910864,0	7346981,1	92,9

¹Примітка. Розраховано на основі даних фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Так, планові показники склали 660909,4 тис. грн., а фактично використано – 435561,0 тис. грн.

У 2015 році план по виконанню видаткової частини загального фонду місцевих бюджетів області виконано на – 96,2% до затвердженого річного показника. Так, по даному фонду виконання складало 5156567,7 тис. грн., при запланованих показниках в обсязі 5322489,0 тис. грн. По спеціальному фонду в поточному році відсоток виконання складає 91,4. Так, планові показники склали 790877,5 тис. грн., а фактично використано – 722483,8 тис. грн.

У 2016 році, відповідно до статистичної інформації, план по виконанню видаткової частини загального фонду місцевих бюджетів області виконано на – 97,7% до затвердженого річного показника. Так, по даному фонду виконання складало 6244876,7 тис. грн., при запланованих показниках в обсязі 6393593,5 тис. грн. По спеціальному фонду в поточному році відсоток виконання складає 72,6. Так, планові показники склали 1517270,5 тис. грн., а фактично використано – 1102104,4 тис. грн.

Графічні дані рис. 1. показують чітку тенденцію до зростання обсягу видаткової частини місцевих бюджетів Чернівецької області протягом усього аналізованого періоду. Відповідно, в 2015 році видатки сягнули суми 5879051,5 тис. грн., що на 1170752,7 тис. грн. більше показника 2014 року. А у 2016 р. становили 7346981,1 тис. грн., що на 1467929,6 тис. грн. більше показника 2015 р.

У таблиці 2. представлено динаміку видатків місцевих бюджетів Чернівецької області за 2014-2016 роки (за функціональною класифікацією).

Протягом 2014-2016 років відмітило збільшення обсягів фінансування з місцевих бюджетів Черні-

вецької області майже по всім напрямкам, крім видатків на запобігання та ліквідацію надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха. За весь період дослідження зменшення фінансування по даному напрямку складало 56,4%.

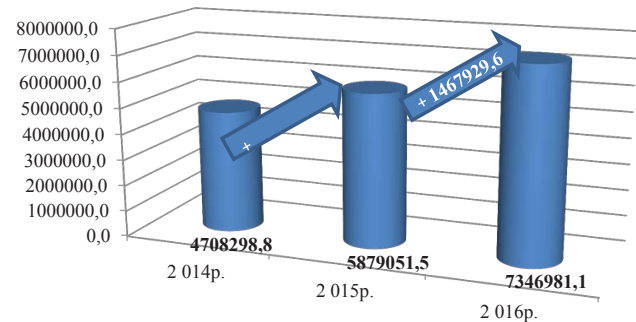

Рис. 1. Інформаційний графік динаміки видатків місцевих бюджетів Чернівецької області за 2014 – 2016 рр.¹, тис. грн.

¹Примітка. Складено на основі даних фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Видатки на державне управління протягом 2014-2016 років збільшилися на 56,8% (або на 85864,1 тис. грн.). У 2014 році їх обсяг склав – 151300,0 тис. грн., в 2015 р. – 186621,6 тис. грн., що на 35321,6 тис. грн. (або 23,3%) більше минулорічного показника. А в 2016 році видатки становили 237164,1 тис. грн., що на 50542,5 тис. грн. (або 21,1%) більше показника 2015 року.

Обсяг видатків на правоохоронну діяльність та забезпеченні безпеки держави також зріс (з

Таблиця 2

Динаміка видатків місцевих бюджетів Чернівецької області за період з 2014 по 2016 рр.¹, тис. грн.

Видатки	Роки			Відхилення					
	2014	2015	2016	Абсолютне, +/-			Відносне, %		
				2015/2014	2016/2015	2016/2014	2015/2014	2016/2015	2016/2014
Державне управління	151300,0	186621,6	237164,1	35321,6	50542,5	85864,1	23,3	27,1	56,8
Правоох д-ть та забезп безпеки держави	6948,1	8785,2	9413,9	1837,1	628,7	2465,8	26,4	7,2	35,5
Освіта	1594042,5	1917132,7	2123758,3	323090,2	206625,6	529715,8	20,3	10,8	33,2
Охорона здоров'я	918989,5	1139948,8	1228603,2	220959,3	88654,4	309613,7	24,0	7,8	33,7
Соц захист та соц. заб.	1427923,7	1732890,6	2554600,2	304966,9	821709,6	1126676,5	21,4	47,4	78,9
ЖКГ	109369,5	169907,8	224052,7	60538,3	54144,9	114683,2	55,4	31,9	104,9
Культура і мистецтво	190133,9	203637,5	222241,2	13503,6	18603,7	32107,3	7,1	9,1	16,9
Засоби масової інформації	4785,2	4898,6	5583,0	113,4	684,4	797,8	2,4	14,0	16,7
Фіз. культ. і спорт	32020,5	40540,8	46568,6	8520,3	6027,8	14548,1	26,6	14,9	45,4
Будівництво	44670,3	152935,1	254312,8	108264,8	101377,7	209642,5	242,4	66,3	469,3
Сільське і ліс. госп., рибне госп. та мислив.	3012,5	29158,9	29294,0	26146,4	135,1	26281,5	867,9	0,5	872,4
Транспорт, дорожнє гос-во, зв'язок, телеком. та інформат.	133887,1	176506,1	271665,2	42619,0	95159,1	137778,1	31,8	53,9	102,9
Інші послуги, пов'язані з екон діяльністю	4055,7	1483,6	66483,0	-2572,1	64999,4	62427,3	-63,4	4381,2	1539,2
Охорона навкол. природ. серед. та ядерна безпека	307,9	588,9	1108,3	281,0	519,4	800,4	91,3	88,2	260,0
Запобігання та ліквід. надзвич. ситуацій та наслідків стих лиха	7769,8	3964,7	3385,8	-3805,1	-578,9	-4384,0	-49,0	-14,6	-56,4
Цільові фонди	13634,5	14022,9	17487,3	388,4	3464,4	3852,8	2,8	24,7	28,3
Разом видатків	4708298,9	5879051,5	7346981,1	1170752,6	1467929,6	2638682,2	24,9	25,0	56,0

¹Примітка. Розраховано на основі даних фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

6948,1 тис. грн. у 2014 р. до 9413,9 тис. грн. у 2016 році). За весь період дослідження збільшення сягнуло 35,5%.

Фінансування освіти з місцевих бюджетів Чернівецької області збільшилося (з 1594042,5 тис. грн. у 2014 р. до 2123758,3 тис. грн. в 2016 році). У 2015 році обсяг фінансування даних видатків склав 1917132,7 тис. грн., що на 323090,2 тис. грн. або 20,3% більше показника 2014 р. Зростання за весь період з 2014-2016 роки склало 33,2%.

Обсяг видатків на охорону здоров'я з місцевих бюджетів Чернівецької області збільшився за весь аналізований період на 33,7% (або 309613,7 тис. грн.). Так, видатки збільшилися з 918989,5 тис. грн. у 2014 р. до 1228603,2 тис. грн. в 2016 р.

Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення з місцевих бюджетів області збільшилися за весь період дослідження на 78,9% (або 1126676,5 тис. грн.). Так, обсяг видатків зріс з 1427923,7 тис. грн. у 2014 р. до 2554600,2 тис. грн. в 2016 р.

Спостерігаємо зростання обсягу фінансування культури і мистецтва з місцевих бюджетів Чернівецької області (за весь період дослідження на 16,9% або 32107,3 тис. грн.). Так, видатки збільшилися з 190133,9 тис. грн. у 2014 р. до 222241,2 тис. грн. в 2016 р.

Обсяг видатків на житлово-комунальне господарство з місцевих бюджетів області збільшився за весь період дослідження на 104,9% (або 114683,2 тис. грн.). Фінансування фізичної культури і спорту також зросло (з 32020,5 тис. грн. у 2014 р. до 46568,6 тис. грн. у 2016 р. (на 45,4%).

Спостерігаємо значне зростання обсягу видатків на будівництво з місцевих бюджетів області. За весь період дослідження на 469,3% (або 209642,5 тис. грн.).

Відмітимо значне зростання обсягу фінансування сільського і лісового господарства, рибного госпо-

дарства та мисливства. Так, видатки збільшилися з 3012,5 тис. грн. у 2014 р. до 29294,0 тис. грн. в 2016 р.

Проведемо аналіз структури видатків місцевих бюджетів Чернівецької області за 2014-2016 рр. (табл. 2).

Відповідно до статистичної інформації за період з 2014-2016 роки найбільше спрямовувалося коштів на фінансування освіти. Так, у 2014 р. питома вага видатків становила 33,9%, у 2015 році – 32,6%, у 2016 році – 32,6%. Спостерігаємо незначне зменшення частки видатків на освіту за аналізований період на 1,25%.

Частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення теж значна. Так, у 2014 році питома вага становила 30,3%, у 2015 та 2016 роках – по 29,5%, тобто на 0,9% менше.

Питома вага видатків на охорону здоров'я в загальній структурі видатків місцевих бюджетів Чернівецької області у 2014 р. становила 19,5%, а у 2015 та 2016 роках по – 19,4%.

Частка видатків на культуру і мистецтво в загальній структурі видатків місцевих бюджетів Чернівецької області у 2015-2016 рр. становила по 3,5%, а у 2014 році – 4,0%.

Детальніше розглянути структуру основних напрямків видаткової частини місцевих бюджетів Чернівецької області у 2016 р. за функціональною класифікацією можна на рис. 2.

Найбільша питома вага в загальній структурі видатків місцевих бюджетів області у 2016 році належить видаткам на освіту – 32,6%.

Друге місце в загальній структурі видатків належить видаткам на соціальний захист та соціальне забезпечення – 29,5%; питома вага видатків на охорону здоров'я – 19,4%; частка видатків на культуру та мистецтво – 3,5%; питома вага видатків на державне управління – 3,2%.

Таблиця 3

 Динаміка структури видатків місцевих бюджетів Чернівецької області, 2014-2016 роки¹, тис. грн.

Статті видатків	Роки						Відхилення структури, %		
	2014		2015		2016		2015/2014	2016/2015	2016/2014
	Обсяг	Питома вага, %	Обсяг	Питома вага, %	Обсяг	Питома вага, %			
Державне управління	151300,0	3,2	186621,6	3,2	237164,1	3,2	0,0	0,0	0,0
Правоох д-ть та забезп безпеки	6948,1	0,1	8785,2	0,1	9413,9	0,1	0,00	0,00	0,00
Освіта	1594042,5	33,9	1917132,7	32,6	2123758,3	32,6	-1,2	0,0	-1,25
Охорона здоров'я	918989,5	19,5	1139948,8	19,4	1228603,2	19,4	-0,1	0,0	-0,1
Соц захист та соц. забезп.	1427923,7	30,3	1732890,6	29,5	2554600,2	29,5	-0,9	0,0	-0,9
ЖКГ	109369,5	2,3	169907,8	2,9	224052,7	2,9	0,6	0,0	0,6
Культура і мистецтво	190133,9	4,0	203637,5	3,5	222241,2	3,5	-0,5	0,0	-0,5
Засоби масової інформації	4785,2	0,1	4898,6	0,1	5583,0	0,1	-0,02	0,00	-0,02
Фіз. кул. і спорт	32020,5	0,7	40540,8	0,7	46568,6	0,7	0,01	0,0	0,0
Будівництво	44670,3	0,9	152935,1	2,6	254312,8	2,6	1,7	0,0	1,7
Сільське і лісове госп., рибне госп-во та мисливство	3012,5	0,1	29158,9	0,5	29294,0	0,5	0,4	0,00	0,4
Транспорт, дорожнє гос-во, зв'язок, телекомунікації та інформат	133887,1	2,8	176506,1	3,0	271665,2	3,0	0,2	0,0	0,2
Інші послуги, пов'язані з екон діяльністю	4055,7	0,1	1483,6	0,03	66483,0	0,03	-0,06	0,00	-0,06
Охорона навк. прир. серед. та ядерна безпека	307,9	0,01	588,9	0,01	1108,3	0,01	0,00	0,00	0,00
Запобіг. та ліквід. надзвич. ситуацій та наслід. стих лиха	7769,8	0,2	3964,7	0,1	3385,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1
Цільові фонди	13634,5	0,3	14022,9	0,2	17487,3	0,2	-0,1	0,0	-0,1
Разом видатків	4708298,9	100,0	5879051,5	100,0	7346981,1	100,0			

¹Примітка. Розраховано на основі даних фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Частка видатків на транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатику – 3,0%. Питома вага видатків на будівництво – 2,6%. Частка видатків на житлово-комунальне господарство – 2,9%.

Рис. 2. Структура видатків місцевих бюджетів Чернівецької області за кодами функціональної класифікації, 2016 р.¹, %

¹Примітка. Розраховано на основі даних фінансової звітності Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Висновки з проведеного дослідження. Виходячи з вищенаведеного, можемо зробити висновки. Найбільша питома вага в загальній структурі видатків місцевих бюджетів Чернівецької області належить видаткам на освіту, соціальний захист та соціальне забезпечення, охорону здоров'я. Надмірна соціальна спрямованість видатків місцевих бюджетів практично унеможливує здійснення інвестицій в економічний розвиток територій. В умовах тотального дефіциту бюджетних коштів на державному та місцевому рівнях поряд із здатністю органів управління

акумулювати достатні обсяги фінансових ресурсів місцевих бюджетів на передній план виступає питання їх ефективного використання та одержання максимально можливого результату. Необхідно підвищити контроль за використанням бюджетних коштів. Потрібно спрямовувати фінанси в сферу, яка дає приріст валового внутрішнього продукту. Перш за все це залучення інвестицій.

Процеси децентралізації та зміна пріоритетів соціально-економічного розвитку країни неминуче вимагають структурних зрушень у бюджетних видатках.

Враховуючи ринкові трансформації в нашій державі, зокрема, децентралізаційні процеси, органам місцевого самоврядування потрібно шукати принципово нові джерела фінансування своїх повноважень. До таких джерел доцільно віднести залучення позикових ресурсів. Рівень бюджетних доходів, дефіцитом бюджету та міжбюджетним управлінням, тому залучення позикових ресурсів дозволить органам місцевої влади перейти до цільового планування витрат – приймати нові програми соціально – економічного розвитку місцевого бюджету та фінансувати їх за рахунок позикових коштів.

Найбільшу актуальність, на нашу думку, становитимуть подальші дослідження, спрямовані на дослідження проблем і напрямків реформування місцевих бюджетів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Василик О.Д. Бюджетна система України: підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. – К.: – Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
2. Венгер В.В. Фінанси. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 432 с.
3. Дробот І. О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методологічний аспект: монографія / І. О. Дробот. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 312 с.
4. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 312 с.
5. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. / О. О. Сунцова. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 560 с.
6. Тимошенко О. В. Оцінка фінансової спроможності місцевих бюджетів у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіонів / О. В. Тимошенко // Інвестиції: практика та досвід. – № 8. – 2014. – С. 30-35.
7. Чугунов І.Я. Формування видатків бюджету у системі соціально-економічного розвитку країни / І.Я. Чугунов, І.М. Ігнатюк // Економічний вісник університету. – Випуск № 28/1. – 2016. – С. 216-226.